

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

עפ"ס 58027-03-25

לפני: כבוד הנשיא יצחק עמית

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית

ערעור על החלטתו של בית המשפט לענייני משפחה
בירושלים בתלה"מ 16968-10-23 מיום 10.3.2025 שניתנה
על ידי כב' השופט הבכיר איתי כץ

בשם המערער: בעצמו

פסק-דין

ערעור על החלטת בית משפט לענייני משפחה בירושלים (כב' השופט הבכיר א'
כץ) מיום 10.3.2025 בתלה"מ 16968-10-23 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של
המערער.

1. המערער והמשיבה נישאו זה לזו בשנת 2001 (להלן יחד: הצדדים). לצדדים
שישה ילדים משותפים – שלושה בגירים ושלושה קטינים. בין הצדדים התגלעו חילוקי
דעות וסכסוכים שונים שבעטיים הגישה המשיבה תביעת גירושין. במקביל נקט כל אחד
מהצדדים הליכים משפטיים נגד רעהו, כאשר מרביתם התנהלו לפני מותב בית המשפט
שפסילתו מתבקשת כאן.

2. עניינו של ההליך מושא הערעור דנן בתביעת המשיבה לזמני שהות עם ילדיהם
הקטינים של הצדדים. עם זאת, כפי שעולה מכתב הערעור, עילת הפסלות כפי שתפורט
להלן, מקורה בעיקרה בהתנהלות מותב בית המשפט בהליך מקביל בו נקט המערער
(תמ"ש 30529-10-23 (להלן: תביעת הרכבים)).

3. עיון במערכת "נט המשפט" מעלה כי המערער, שאינו מיוצג, הגיש את תביעת
הרכבים נגד המשיבה ונגד אביה (להלן: האב). בכתב התביעה נטען כי בחזקת הצדדים

שני רכבים, אך אלו רשומים על שם האב. על יסוד טענות שונות שפורטו בכתב התביעה, עתר המערער לסעד הצהרתי שלפיו שני הרכבים יירשמו על שם הצדדים.

4. לאחר שהמשיבה והאב הגישו בקשה שבמסגרתה התבקש בית המשפט להורות לאגף הרישוי במשרד התחבורה להעביר את אחד הרכבים על שמו של המערער, נעתר בית המשפט לבקשה והורה בהחלטתו מיום 11.4.2024 על רישום הרכב על שמו של המערער. בהמשך, נערך דיון מקדמי בתביעת הרכבים ביום 11.8.2024, וההליך נקבע להוכחות ליום 5.12.2024.

5. ואולם, ביום 2.12.2024, טרם שהתקיים דיון ההוכחות, פורסמה במערכת "נט המשפט" כהודעת מזכירות טיוטת פסק דין בתביעת הרכבים (להלן: טיוטת פסק הדין). טיוטת פסק הדין, שפורסמה ללא חתימת בית המשפט, דחתה לכאורה את תביעת הרכבים, תוך שהמערער חויב בהוצאות בסך 20,000 ש"ח. בטיוטה צוין כי בית המשפט הגיע למסקנתו לאחר ששמע את הצדדים "הן בישיבת קדם המשפט הארוכה - שעה וחמישים דקות - והן בישיבת ההוכחות".

6. ישיבת ההוכחות התקיימה ביום 5.12.2024. הדיון הוקלט, ובסיומו הכתיב בית המשפט, במעמד הצדדים, פסק דין שדחה את תביעת הרכבים. הקלטת הדיון הוטמעה במערכת "נט המשפט" ביום 19.12.2024, ובהתאם לנוסח שהוטמע המערער חויב בהוצאות בסך 25,000 ש"ח.

7. לאחר מכן, ביום 2.1.2025, ניתנה החלטה המבהירה כי טיוטת פסק הדין פורסמה בשגגה, וכי פסק הדין המחייב ניתן בתום הדיון. בית המשפט קבע כדלקמן:

"לאור הודעת המזכירות מהיום כי שודרה למערכת נט המשפט על ידי הקלדנית בתיק זה טיוטת 'החלטה' בלתי גמורה ולא סופית כ'הודעת מזכירות' הנני מבהיר כי פסק הדין המחייב הוא פסק הדין שניתן בסיום הדיון על ידי מותב זה והוא בלבד ולמען הסר ספק אותה הודעת מזכירות, ששודרה למערכת בטעות על ידי הקלדנית, נמחקה מן המערכת.
בית המשפט מצר על אי הנוחות שנגרמה לצדדים ככל שנגרמה".

8. ביום 15.1.2025 המערער הגיש בהליך תביעת הרכבים "בקשה דחופה לנשיא בית משפט השלום! בקשה חוזרת לקבל את הקלטת הפרוטוקול המקורי". בבקשתו ציין המערער כי פנה למזכירות בית המשפט בבקשה לקבל את הקלטת הדיון, אך טרם קיבלה. לדברי המערער, הפרוטוקול שמופיע בתיק אינו תואם את שנאמר בדיון, למיטב זכרונו. כמו כן, המערער טען שטיוטת פסק הדין מעידה כי בית המשפט הגיע לשיבת ההוכחות כשדעתו כבר מגובשת, והצביע על כך שבטיוטה נפסקו לחובתו 20,000 ש"ח בלבד. עוד ציין כי יעתור לפסילת מותב בית המשפט ולביטול כל החלטותיו. מעבר לכך, טען כי ההבדלים בין טיוטת פסק הדין ובין פסק הדין, כמו גם הגדלת ההוצאות שנפסקו לחובתו, מעידים על דעה קדומה כלפיו ומלמדים על כך שמדובר בהליך "תפור" כלשונו.

9. עוד באותו היום ציין בהחלטתו נשיא בתי משפט השלום במחוז ירושלים (השופט ש' הרבטט) כי הבקשה אינה עוסקת בסעדים שבסמכותו, והורה על ניתובה למותב בית המשפט בהליך תביעת הרכבים.

10. למחרת הורה מותב בית המשפט למזכירות לפנות לחברת ההקלטות לקבלת הקלטת הדיון. בהמשך לכך, ביום 22.1.2025, הפחית בית המשפט את ההוצאות שנפסקו לחובת המערער לסך 20,000 ש"ח. בהחלטתו ציין כי לאחר ששמע את הקלטת הדיון, התברר לו כי בעת הקראת פסק הדין נקבע סכום של 20,000 ש"ח ולא 25,000 ש"ח. עוד נקבע כי המערער יוכל לפנות למזכירות בית המשפט ולקבל את הקלטת הדיון.

11. בחלוף מספר ימים נמסרה הקלטת הדיון לידי המערער, ובכך בא הליך תביעת הרכבים אל סיומו.

12. כעבור כחודש וחצי, ביום 7.3.2025, הגיש המערער את בקשת הפסלות שבמוקד ההליך שלפניו. בבקשתו, המערער הצביע על כך שמותב בית המשפט פרסם את טיוטת פסק הדין טרם ישיבת ההוכחות וכי למעשה, בכל הנוגע להוצאות שנפסקו, המותב פרסם שלוש גרסאות שונות של פסק הדין. המערער שב וטען כי המותב הגיע לישיבת ההוכחות עם דעה מגובשת. לדבריו, המותב שינה ביוזמתו את פרוטוקול הדיון, וערך אותו בצורה מגמתית בראי טיוטת פסק הדין. המערער הוסיף כי במסגרת ההליך הנוכחי, שעוסק כאמור בזמני השעות, מותב בית המשפט "מסתיר" ממנו את טיוטת התסקיר של העובדת הסוציאלית, בעוד שטיוטה זו נמסרה למשיבה. מעבר לכך, המערער הצביע על ניגוד

עניינים הנובע לטענתו מהיכרות מוקדמת בין המגשרת שדנה בעניינם של הצדדים ובין מותב בית המשפט.

13. בסמוך לכך, ביום 10.3.2025, דחה בית המשפט את בקשת הפסלות. בהחלטתו ציין בית המשפט כי זו אינה בקשת הפסילה הראשונה שהגיש המערער בהליך, וכי גם לאחר שהבקשה הראשונה נדחתה, נדחה גם ערעור עליה (ע"א 1054/24 פלוני נ' פלונית (25.3.2024) (להלן: עניין הפסלות הקודם)). עוד נקבע כי הבקשה אינה מעלה עילת פסילה, ובית המשפט עמד על היכרותו רבת השנים עם הצדדים. לבסוף, בית המשפט ציין כי השגיאה בפרסום טיוטת פסק הדין הובהרה בהחלטותיו הקודמות.

14. על החלטה זו הגיש המערער את הערעור דנן. המערער, שאינו מיוצג, שב על הטענות שהעלה בבקשת הפסלות ובבקשתו לנשיא בתי משפט השלום במחוז ירושלים. לעמדתו, יש להורות על פסלות מותב בית המשפט תוך ביטול כל פסק דין שניתן על ידו בעניינם של הצדדים. המערער סבור כי פרסום טיוטת פסק הדין וההוצאות הנכבדות שהושתו עליו מעלים חשש כבד כי מותב בית המשפט הגיע לישיבת ההוכחות עם דעה מגובשת. עוד טוען המערער כי פסק הדין נערך בצורה מגמתית, תוך זיוף פרוטוקול הדיון וכשטיטת פסק הדין לנגד עיני בית המשפט. לטענת המערער, גם טעמים של מראית פני הצדק מצדיקים את פסילת המותב. המערער מסביר כי בהיעדר נציב תלונות הציבור על השופטים, הגיש את בקשתו לנשיא בתי משפט השלום במחוז ירושלים על מנת שזה ייתן את דעתו להתנהלות מותב בית המשפט ובכלל זה יורה על פסלותו. עוד טוען המערער כי עיון בפרוטוקולים השונים שנערכו במהלך הדיונים שמנהלים הצדדים, מעלה תמונה ברורה שלפיה מותב בית המשפט נוטה בבירור לטובת המשיבה. לבסוף, המערער שב וטוען כי מותב בית המשפט מצוי בניגוד עניינים לנוכח היכרות מוקדמת שקיימת בינו ובין המגשרת שדנה בעניינם של הצדדים.

15. לאחר עיון בערעור על נספחיו, באתי לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות. הגם שלפנינו מקרה ייחודי הנובע מטעות אנוש שיש להצר עליה, אין בו כדי להקים עילת פסלות עקב "חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט" (סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984). תחילה, כפי שעולה מכתב הערעור, טיוטת פסק הדין פורסמה בשוגג ביום 2.12.2024; פסק הדין בתביעת הרכבים ניתן במעמד הצדדים ביום 5.12.2024; נוסחו הועלה למערכת נט המשפט ביום 19.12.2024; ובית המשפט עמד ביום 2.1.2025 על השגיאה שנפלה בפרסום הטיוטה. עם זאת, בקשת הפסלות הוגשה רק ביום 7.3.2025 – ומובן שלא ניתן לראות בבקשה שהוגשה לנשיא

בתי משפט השלום במחוז ירושלים במהלך חודש ינואר כבקשת פסלות כדין (השוו: ע"א 5926/16 בוקובזה נ' ישוע, פסקה 7 (30.8.2016)). בנסיבות אלה, בקשה הפסלות הוגשה בשיהוי, שלא בהתאם להוראות תקנה 173(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, הקובעת כי יש להעלות טענות פסלות "מיד לאחר שנודע לבעל הדין על עילת הפסלות ולפני כל טענה אחרת". די בשיהוי זה כשלעצמו כדי להצדיק את דחיית הערעור דנן (ראו מני רבים: עפ"ס 34885-01-25 א.ל.ס סער בע"מ נ' תמיר, פסקה 5 (27.2.2025); ע"א 1416/24 פלונית נ' פלוני, פסקה 8 (26.2.2024); ע"א 8097/22 הללויה נ' מדורגי מקימים בקרני שומרון ע"ר, פסקה 14 (8.1.2023)).

16. גם לגופו של עניין, ומבלי להקל ראש בשגיאה שנפלה, איני סבור כי הערעור שלפניי מעלה עילת פסלות. הטעות שעליה הצביע המערער מהווה אמנם פגם, עם זאת, השאלה שיש לשאול היא אם פגם זה מקים חשש ממשי למשוא פנים במובן זה שדעתו של בית המשפט "ננעלה", כך שניתן לראות בהליך כולו כ"משחק מכור" (ע"א 883/04 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' גלי אלפא תקשורת בע"מ, פסקה 8 (28.4.2005)). לטעמי, לא ניתן להשיב על שאלה זו בחיוב.

17. הכנת טיוטת פסק דין לא מקימה, כשלעצמה, עילה לפסילה, וכבר נפסק כי אין כל פסול בכך שבית המשפט יערוך טיוטה כזו טרם מתן פסק הדין ויכלול בה, בין היתר, את התרשמותו מהראיות ומטענות הצדדים שהובאו בפניו נכון לאותה עת (ראו למשל: ע"א 3535/00 וינר נ' שרוט, פסקה 6 (1.7.2001)).

18. בהקשר זה ראוי להבחין בין שני תרחישים שונים במישור דיני הפסלות. האחד הוא כאשר המותב מורה על מחיקת הטיוטה שפורסמה בשוגג, או על ביטול פסק הדין שניתן בטרם עת – כך שההליך ממשיך להתנהל, והמותב יידרש לדון באותן הסוגיות שכבר נדונו בטיטה. אם אחד הצדדים מעלה טענת פסלות בשלב זה, יכול שתקום הצדקה להעברת המשך הדיון בהליך למותב אחר, ולו מטעמים של מראית פני הצדק, וזאת בתלות בנסיבותיו של כל מקרה לגופו (ראו והשוו: ע"א 3591/19 קלימי נ' גיל, פסקאות 8-6 (21.7.2019); ע"א 1149/00 אלון נ' דולב חברה לביטוח בע"מ, פסקה 4 (19.3.2000)).

19. התרחיש השני, והרלוונטי יותר לענייננו, הוא כאשר טענת הפסלות מועלית לאחר שהסוגיות שנדונו בטיטה כבר הוכרעו, והמותב לא יידרש לדון בהן בשנית. כך קורה, למשל, כאשר המותב מותיר על כנה החלטת ביניים או פסק דין חלקי שפורסמו

בטרם עת, וממשיך לדון בהיבטים אחרים של אותו ההליך (ראו למשל: ע"א 7843/20 המאגר הישראלי לביטוחי רכב (הפול) נ' פלוני, פסקה 7 (31.1.2021), שם נפלה שגגה בפרסום החלטה בשאלת החבות הנזיקית, והמותב הותיר את ההחלטה על כנה והמשיך לדיון בשאלת הנזק). בהקשר זה נפסק כי השגגה הדיונית אינה מקימה כשלעצמה חשש ממשי למשוא פנים, וכי "האפיק הדיוני הראוי להשגות המערער על החלטה זו – לרבות הפגם שנפל בנתינתה – אינו בקשת פסלות אלא הליכי ערעור מתאימים" (ע"א 4028/22 פלוני נ' פלונית, פסקה 15 (20.7.2022)).

20. מסקנה זו יפה, ואף ביתר שאת, למצב שבו נפלה שגגה בפרסום טיוטת פסק דין בהליך מסוים, שבינתיים נסגר וניתנה בו הכרעה סופית – בעוד שטענת הפסלות מועלית ביחס לדיון של המותב בהליך אחר בעניינם של הצדדים, אשר עוסק בסוגיות אחרות ובסעדים אחרים. מצב זה אינו שונה, למעשה, מכל סיטואציה אחרת שבה אותו המותב דן במספר הליכים בעניינם של הצדדים. מציאות החיים היא ששופט יושב בדין בין אותם בעלי דין יותר מפעם אחת, וקובע בעניינם ממצאים שונים וכן קביעות מהימנות. הדברים אמורים ביתר שאת בבית המשפט לענייני משפחה, שם נוהג הכלל "משפחה אחת – שופט אחד", ולפיו הליכים המתנהלים בפני בית המשפט לענייני משפחה בעניין משפחה אחת, נדונים ככלל בפני אותו שופט. בפסיקה הובהר כי מצב כזה אינו מקים מניה וביה עילת פסלות (ע"א 296/23 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל אביב, פסקה 9 (29.3.2023); ע"א 2766/22 פלוני נ' פלונית, פסקה 8 (7.7.2022); ע"א 7279/11 פלוני נ' פלונית, פסקה 6 (20.11.2011)). שאלת קיומה של עילת פסלות בהקשר זה תוכרע בכל מקרה לגופו ובהתחשב, בין היתר, בקשר הענייני שבין ההליכים השונים, ובשאלה אם התבטאויות או קביעות של המותב בהליך הקודם מלמדות על נעילת דעתו באשר להליך הנוכחי (ראו למשל: ע"א 8059/21 פלוני נ' פלוני, פסקה 10 (23.1.2022)).

21. בענייננו, כפי שפורט, במסגרת תביעת הרכבים פורסמה בשגגה גרסת טיוטה לא-חתומה של פסק הדין, ובהמשך נתן המותב פסק דין סופי ומחייב באותו הליך. בנסיבות אלו, הדיון בתביעת הרכבים תם זה מכבר, וככל שהמערער חולק על קביעות בית המשפט בפסק הדין ועל האופן שבו הוא ניתן, הדרך הדיונית הראויה לעשות כן היא באמצעות הגשת ערעור ולא בדרך של בקשה לפסילת המותב מלדון בהליכים אחרים בעניינם של הצדדים. למען הסר ספק אבהיר כי השגגה שנפלה במסגרת תביעת הרכבים, כמו גם המסקנות שבטיטת פסק הדין ובפסק הדין הסופי, אינן מלמדות כשלעצמן על חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב ביחס להליך הנוכחי, והן אינן מלמדות על נעילת דעתו ביחס למערער או לאיזו מטענותיו. לבסוף, טענות המערער בדבר ניגוד עניינים מצד בית

המשפט נדונו ונדחו בעניין הפטלות הקודם (שם, בפסקה 6), ומשכך לא ראיתי מקום לשוב ולהידרש להן.

22. מכל הטעמים שפורטו לעיל, לא מצאתי מקום להורות על פסילת מותב בית המשפט, אף לא מטעמים של מראית פני הצדק. הערעור נדחה אפוא. בנסיבות העניין ובהינתן שלא נתבקשה תשובה לא יינתן צו להוצאות.

ניתן היום, ד' סיוון תשפ"ה (03 יוני 2025).

יצחק עמית
נשיא